

Oponentský posudek na bakalářskou práci Šárky Hučíkové

Deliberativní demokracie a její kritika

Tématem práce je představení teorie deliberativní demokracie a její následná (vnitřní) kritika formulovaná politickou teoretičkou Iris Marion Young. Autorka si klade za cíl prozkoumat tuto kritiku deliberativní demokracie, která tematizuje jednak strukturální nerovnosti ve společnosti, snahu o větší inkluzi a v neposlední řadě promýšlení dalších forem komunikace (odlišného od racionálního argumentu) v deliberaci.

Bakalářská práce splňuje požadavek na rozsah tohoto typu práce. Práce je členěna na dvě kapitoly (vedle úvodu a závěru), které jsou dále členěny na podkapitoly. Struktura práce je po formální stránce přehledná a srozumitelná. Autorka správně cituje a uvádí bibliografické odkazy.

V první části práce se autorka věnuje teorii deliberativní demokracie, jejím hlavním principům, pojmům a jejímu vývoji. Jak autorka správně poukazuje, tato teorie není jednotná a v jejím rámci můžeme pozorovat dva hlavní proudy, které vznikly okolo jejich dvou předních myslitelů. Autorka tak představuje liberální proud v čele s prací Johna Rawlse a jeho pojem veřejného rozumu a dále kriticko-teoretický proud, který vznikl kolem myšlenek Jürgena Habermase a jeho diskurzivní etiky a komunikativní racionality. V této části práce se autorka opírá o práce Johna S. Dryzeka a Zsuzsanny Chappell. Autorka se zde rovněž věnuje hlavním principům deliberativní demokracie jako jsou inkluzivita, reciprocita, publicita či princip odpovědnosti. V neposlední řadě se také věnuje vývoji teorie, a to na základě práce Elstuba, Ercana a Mendonca, kteří se zabývali čtyřmi generacemi. Tato část je důležitá pro představení kritiky deliberativní demokracie, jež autorka načrtává rovněž v této části práce (kritika teorie společenské volby).

Ve druhé části práce se autorka zabývá kritikou formulovanou Iris Marion Young a jejím konceptem komunikativní demokracie, jehož základy staví na deliberativní demokracii. Autorka zde zkoumá vnitřní kritiku deliberativní demokracie, která stojí na nenaplnění inkluzivního charakteru deliberativní demokracie, a to z důvodu existence strukturální nerovnosti a vylučování jiných forem komunikace. Autorka správně poukazuje na problematické momenty deliberativní demokracie jako je důraz na argumentaci či snahu o jednotu. Ta nutně v pluralitní společnosti vede, podle Young, k vyloučení. Autorka se v této části věnuje vnějšímu a vnitřnímu vyloučení, přičemž větší pozornost je věnována

vnitřnímu vyloučení, jež je spojeno právě s formou komunikace. Aby byl naplněn inkluzivní model demokracie je potřeba dle Young přijmout politiku difference a připustit do deliberace i další formy komunikace jako jsou vyprávění, rétorika či veřejné uznání.

Autorka si v úvodu práce kladla za cíl jednak prozkoumat kritiku deliberativní demokracie formulovanou Iris M. Young a za druhé poukázat na existující strukturální nerovnosti ve společnosti, a tedy relevantnost této kritiky z počátku 21. století, která usiluje o větší inkluzivnost deliberace prostřednictvím zahrnutí již zmiňovaných forem komunikace. Tyto cíle autorka v práci zajisté naplnila.

Práce je zpracována velice kvalitně a precizně. K práci mám pouze jednu výtku, která se týká názvu práce. Ten může vyvolat dojem, že se práce bude věnovat kritice deliberativní demokracie šířeji, nicméně autorka se zabývá vnitřní kritikou deliberativní demokracie, a to formulovanou Iris M. Young. Tato výtku však nemůže ovlivnit celkové hodnocení práce.

Po formální stránce práce splňuje nároky na tento typ závěrečné práce. Práci jako celek hodnotím kladně a doporučuji jí k obhajobě s hodnocením **výborně**.

V Praze dne 31.8.2020

Mgr. Kateřina Kubíková